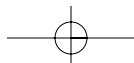
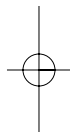
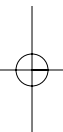

GALERIE MODERNÍHO UMĚNÍ V HRADCI KRÁLOVÉ
26. listopadu 2010 – 13. února 2011

I R E N A J Ů Z O V Á

**MÁME JE RADĚJI NEŽ DRAHOKAMY,
JSOU NÁM MILEJŠÍ NAD ZLATO**

IRENA JŮZOVÁ

Irena Jůzová (1965) je absolventkou Akademie výtvarných umění v Praze, Školy monumentální tvorby (1990–1994) profesora Aleše Veselého, kde se po absolutoriu stala od roku 1995 do 2006 odbornou asistentkou. V roce 2008 habilitovala v oboru výtvarná umění – intermediální tvorba na Akademii výtvarných umění v Praze a byla jmenována docentkou.

Během studií získala několik ateliérových cen AVU v Praze a zúčastnila se řady výstav. V roce 1992 na European Biennale of Young Artists Germinations 7 v Grenoblu ve Francii obdržela cenu za interaktivní práci *Stůl pro dvacet hráčů*. V roce 1993 byla vybrána AVU v Praze k účasti na 4 Biennale European Academies of Visual Arts v Maastrichtu. Roku 1992 stála u zrodu legendárních výstav *Ženské domovy* spolu se Štěpánkou Šimlovou, Veronikou Bromovou, Kateřinou Vincourovou, Markétou Othovou a Elen Řádovou. Patří ke stipendistům podpořeným nadací Jana & Milan Jelinek Foundation. Za podpory této nadace bylo její dílo *Místa I. (interaktivní instalace)* vystaveno v roce 1997 na Media Art Biennale WRO 97 ve Wroclavi a od roku 2007 je součástí *Sbírky moderního a současného umění Národní galerie v Praze*. Irena Jůzová je svými díly zastoupena dále v *Uměleckoprůmyslovém muzeu v Praze*, v *Galerii moderního umění v Hradci Králové*, *AJG v Hluboké n. Vlt.* a v řadě soukromých sbírek. Získala mnoho stipendií a zúčastnila se řady rezidenčních pobytů, např. *Sculpture Space, INC., NY, USA, Arts Links Residencies of LBMA Video Annex, Museum of Art Long Beach, CA, USA a Cité Internationale des Arts, Paris*.

V roce 2007 reprezentovala samostatným projektem jako první umělec Českou republiku na 52. bienále současného umění ve Venezia v Itálii dílem *Kolekce Série*, které bylo připraveno přímo do prostoru česko-slovenského pavilonu v zahradách *Giardini di Biennale*. Projekt *Kolekce Série* se stal nepřehlédnutelnou součástí výstavní přehlídky a byl zmiňován v řadě zahraničních periodik. Za realizaci tohoto projektu a úspěšnou prezentaci v zahraničí byla *Národní galerii v Praze* vyslovena pochvala *Ministerstva kultury České republiky*.

Irena Jůzová se v současnosti zabývá mnohovrstevnatým tématem informačního pole a paměti míst, které nazývá S.Y.T. (Spend Your Time – Užij svůj čas) a toto uvažování se odráží v instalacích představených na výstavě **Máme je raději než drahokamy, jsou nám milejší nad zlato** (26. 11. 2010–13. 2. 2011) v sálech prostoru *Galerie moderního umění v Hradci Králové*.

V **Limitované edici Kolekce Série** (2010) uzavírá téma otisku vlastního těla v podobě svlečené lukoprenové kůže, ale i s otisky architektonických prvků, jako metaforou pomníku, či mauzolea umění zmanipulovaného trhem. Instalací **Jste nám dražší než drahokamy, máme Vás rádi nad zlato** (2010) staví rafinované spojnice mezi barokním pojmem vanitas (marnost), glamour kultem a současností. V díle **16599** (2010) vizualizuje čas cyklický i čas lineární, který se pravidelně uzavírá. Přemýšlí o finalitě času v souvislosti s prožíváním každého okamžiku života, nahlíží do předpokládaných prostorů variant jako protikladu pomyslné osudové danosti a dává tušit existenci bran do dalších úrovní, dimenzí nebo etap pozemského bytí.

Texty:

strana 5 **Tomáš Vlček – Kolekce Série**

prof. PhDr. Tomáš Vlček CSc. je historik, teoretik umění a fotograf. V současnosti působí jako ředitel Sbírkový moderního a současného umění *Národní galerie v Praze*. V roce 2007 byl kurátorem projektu *Kolekce Série* Ireny Jůzové, která reprezentovala Českou republiku na 52. bienále současného umění v česko-slovenském pavilonu ve Venezia v Itálii.

strana 6 **Milan Knížák – Sekundární autenticita Ireny Jůzové**

prof. Milan Knížák, Dr. A. je výtvarný umělec, hudebník a performer. V současnosti působí jako generální ředitel *Národní galerie v Praze*. V letech 1990–1996 působil jako rektor *Akademie výtvarných umění v Praze*, kde je stále vedoucím pedagogem v ateliéru *intermediální školy profesora Milana Knížáka*.

Text citován s laskavým svolením autora.

strana 9 **Lucie Šiklová – Svlékání z kůže**

PhDr. Lucie Šiklová je historička umění a kurátorka, která působila v letech 2007–2008 v NG v Praze a účastnila se jako koordinátorka projektu *Kolekce Série* Ireny Jůzové na 52. bienále současného umění ve Venezia v Itálii. Připravila a byla kurátorkou výstavy *Ireny Jůzové Ozvěny benátského bienále* v roce 2008 ve Veletržním paláci *Národní galerie v Praze*.

strana 13 **Jiří Machalický – Nekonečný experiment**

PhDr. Jiří Machalický je historik umění a kurátor. V současnosti působí jako kurátor *Sbírkového a výstavního oddělení Nadace Jana a Medy Mládkových* v *Museu Kampa* v Praze.

strana 25 **Lucie Jandová – Otisk, odlitek, cena a čas v díle Ireny Jůzové**

Mgr. Lucie Jandová je publicistka a spisovatelka. V roce 2000 zahařovala Ireně Jůzové samostatnou výstavu *Vysílač* v *Galerii moderního umění v Hradci Králové*. Působí jako redaktorka v *Magazínu deníku Právo*, kde připravuje aktuální témata a rozhovory se zajímavými osobnostmi z oblasti kultury.

strana 31 **Martina Vítková – Diamanty jsou věčné**

Mgr. Martina Vítková je historička umění a působí v *Galerii moderního umění v Hradci Králové*.

Fotografie:

obal:	Irena Jůzová (foto Jaroslav Brabec)
strana 2	Ozvěny benátského bienále (foto archiv autorky)
strana 4	Kolekce Série (foto archiv autorky)
strana 8	Ozvěny benátského bienále (foto archiv autorky)
strana 12	Hlava (foto archiv autorky)
strana 16 a 17	S.Y.T. (vizualizace Michal Rinka)
strana 18	Kolem nás v nás (foto Petr Jedinák)
strana 20	Rentgen (foto archiv autorky)
strana 22	Žlutý pokoj (foto archiv autorky)
strana 24	Jste nám dražší než drahokamy, máme vás rádi nad zlato (foto archiv autorky)
strana 28	16599 (foto archiv autorky)
strana 32	Limitovaná edice <i>Kolekce Série</i> (foto archiv autorky)

Krátké texty označené (tz) na stranách 9, 13, 19, 21 a 23 jsou výňatky z tiskových zpráv k výstavám.

KOLEKCE SÉRIE (2007)

samostatná výstava

52. bienále současného umění ve Venezia v Itálii

10. červen 2007 – 21. listopad 2007

kurátor: Tomáš Vlček

místo: Giardini di Biennale, Venezia, Itálie

KOLEKCE SÉRIE

Irena Jůzová vystavuje v česko-slovenském pavilonu Benátského bienále lukoprenový odlitek svého těla. Myšlenka odlít a vystavit povrch vlastního těla, nebo těla někoho jiného není v umění nová, nový a podstatný je vstup této autorky do kontextu současné kultury. Gilles Deleuze v studii o Foucaultovi napsal: „... stále produkujeme sebe jako subjekty, podle starých způsobů, které už neodpovídají našim problémům...“. Irena Jůzová exhibuje své vlastní tělo, nikoliv jako sexuálně atraktivní, nebo dobově aktuální genderový motiv, ale jako průmyslový produkt. Očividně jí nejde o expresi intimity. Tělo v jejím pojetí je zbavováno atraktivních a psychologických motivací. Všechny ztráty tradičních konotací těla jako tématu sexuálních a sociálních vztahů, jako motivu antropologické alternativy v rámci pokusů o uchování života ve vesmíru jsou vyvažovány pokusem autorky spojit, či konfrontovat moment odhalení vlastního těla se zviditelněním vypreparované funkce-moci, která manipuluje stejně lidské bytosti jako umělecká díla. Úsilí o prezentaci sama sebe je pokusem o zbavování těla motivů, kterých se snadno zmocňuje masová komunikace a trh s city a pudy, jimiž moc dosahuje svého vítězství nad uměním. V tomto smyslu je prezentování otisku vlastního těla v prostředí exklusivního butiků tvořeného prefabrikovanými výlisky papírové architektury činem odstupů, tázání i kritiky.

Autorka sama vnímá odhalení a reflexi odlitku svého těla jako přelomovou událost svého života i díla. Více než s tradičními významy zbavování se kůže, které známe z přírody a z rituálů, které se s ní vyrovnávají, má instalace Ireny Jůzové co dělat s definicí myšlení vnějšku, tedy s jiným řádem tvorby nežli znala kultura klasické doby vázaná k normě umění jako metafyzického překročení předmětné skutečnosti. Místo metafyziky je zde věčnost, místo jedinečnosti sériovost, místo věčnosti zviditelnění. Lukoprenová kůže nemá žádné zjevné znaky jedinečného poselství, má podobu zboží, které se vystavuje v prodejních vitrinách a skládá se do průmyslově vyráběných obalů. Umělá kůže „očistěná“ od uměleckých konotací otevírá cestu k jiným obsahům, než jaké přetrvávají v umění podřizujícímu se moci.

Svlékání z kůže a odhazování kůže má v tvorbě Ireny Jůzové očistný, či obrodný význam, už tím, že zachraňuje autorku před možností, či očekávanou povinností jakéhokoliv jejího osobního, či tvůrčího doznání. Umělá kůže je znakem její fyzické nepřítomnosti. Autorka zanechává po sobě jen otisk, rukopis plastického textu vložený do vitrín a krabic potěšených jménem, Irena Jůzová. Nahrazuje odlitek své kůže očekávané, jednotlivé fyzické já ve prospěch čehosi podstatnějšího co je mezi ní a současným světem, mezi životem a silami, které dnes život ohraničují. Je to biliárová hra promyšlených nárazů a míjení poetika a estetik tváří v tvář skutečnosti doby masové manipulace, produkce a distribuce kultury jako zboží.

Tak jako je lukoprenový odlitek kůže znakem nepřítomnosti autorky, je i celá koncepce instalace pavilonu znakem nepřítomnosti pojetí architektury jako klasické stavby, za jakou se vydává. Jejím materiálem nejsou tektonicky funkční prvky, ale sériově vyrobené papírové výlisky ve tvarech architektonických článků klasických stavebních řádů. Jestliže tektonická funkce ve stavbách moderní doby se ztotožňuje s uměním, pak jak to vyjádřil Adolf Loos, architektura jako umění v tradičním slova smyslu se může realizovat jen buď jako plastika nebo jako náhrobek. Instalace Ireny Jůzové vtaňuje architektonickou kulisu do své hry ztrát identity a objevů sekundární autentičnosti (jak jeden z podstatných rysů současné kultury nazývá Milan Knížák). Irena Jůzová představuje na scéně česko-slovenského pavilonu nejen hru s otiskem vlastního těla, ale i s otisky architektonických prvků jako odvážnou metaforu pomníku, či mauzolea umění zmanipulovaného trhem.

Tomáš Vlček

SEKUNDÁRNÍ AUTENTICITA IRENY JŮZOVÉ – OZVĚNY BENÁTSKÉHO BIENÁLE

Jedním z nejvýraznějších fenoménů postmoderní doby je skutečnost, že svět umění přijal principy trhu – nejen v obchodě s uměleckými díly, ale ve všech svých oblastech. Již vznik uměleckého díla je těmto zákonům podřízen, a to postavením umělce, zájmem o čerstvé zboží, manažerskou rolí teoretiků atd. Klima umělecké sféry je nerozlišitelné od klimatu trhu s libovolným spotřebním zbožím.

Umělecké dílo je sice spotřebním zbožím, ale jen v určitém, a to velmi partiálním aspektu. Může být objednávané, prodáváno, může být finanční jistinou, ale na druhé straně tím v podstatě není, poněvadž hodnota není u uměleckých děl stanovitelná. Uvedu příklad: cena zlata se počítá podle rylosti, kvalita masa a zeleniny je určována stářím, druhem, tedy měřitelnými kvalitativními parametry. Obraz, například Van Goghovy Slunečnice, je jen kusem nepříliš kvalitního plátna pokrytého barvami, které navíc čas změnil, a tak obraz je dnes jiný, než jaký vyšel z umělcovy dílny. Cena barvami pomazaného kusu plátna je cenou za naši víru, kterou v tento objekt vkládáme, za určitou naději, kterou nám tato relikvie poskytuje, i když naše naděje nevyvěrá z reálu díla, ale z oparu bez parametrů. Tímto úvodem se dostávám k prezentaci projektu Ireny Jůzové, který vybrala komise usazená NG v Praze pro výstavu v česko-slovenském pavilonu v Benátkách při příležitosti tamního Bienále. Národní galerie v Praze je spolu se Slovenskou národní galerií pověřena starat se o naši účast na něm.

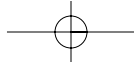
Nadstandardní luxus

Výsledným objektem, který autorka v Benátkách předkládá, je prodejna, klasický obchodní prostor, zaplněný prodejním nábytkem a krabicemi se zbožím. V takovém obchodě by mohlo být prodáváno v podstatě cokoliv, nejspíš však nějaké luxusní zboží. Teď mě však napadá, že to, co umělkyně nabízí, je velmi luxusní zboží. Chce touto tržní formou nabídnout něco ze svého soukromého a velmi individuálního Já. Proto vytváří od pravé kůže téměř nerozeznatelné odlitky slupek svého těla a ty nabízí k prodeji či je alespoň prezentuje jako prodejní artikl. Stavět své soukromí na odiv je v moderním i postmoderním umění již dlouho obvyklé. Nemožu neuvést známý bonmot o romantickém básníku Karlu Hynku Máchovi, který si psal velmi otevřeně soukromé deníky. Po jejich publikování, samozřejmě až v druhé polovině 20. století, jeden z teoretiků prohlásil, že dnes by Mácha prezentoval na veřejnosti své tajné texty a lyrické básně by tajil v deníku. Je také nutné si všimnout, že umělkyně sice nabízí sebe samu, ale jen povrch fyzické stránky. Zbytek své osobnosti důsledně tají. Postmoderní umění přineslo zájem o povrch jako o finální produkt. Povrch začal hrát roli něčeho komplexního. Nemyslím však, že Irena Jůzová brala tento aspekt v úvahu, jen jako by opakovala každoroční rituál svlékání hada či lidský rituál svlékání panny, a místo aby kladla důraz na hada v nové kůži a pannu v nové roli, předkládá nám odhozené slupky. Ovšem právě tyto slupky, aby byly žádoucí, vhodně adjustuje a nabízí je k prodeji v kvalitním butiku, který by mohl stát na Sunset Boulevard nebo Champs Elysées. Je to svým způsobem paralela se situací v umění, kde existuje všemocný střední proud, který se chce zmocnit všeho, co má naději stát se objektem nějakého trhu, a nezáleží na tom, zda jde o trh finanční nebo trh nápadů, kuriozit a překvapení. Irena Jůzová tímto svým dílem jasně demonstrovuje, že v přepychové ambaláži kupujeme většinou (a vlastně asi vždy) jen povrch, a v jejím případě ještě v industrializované kopii. Je to zvláštní druh podvodu. Jako by obnažujícímu se exhibicionistovi visel z kalhot umělý úd. Byl by takový exhibicionista stíhán? Současná realita je mnohovrstevnatá, alespoň tak si ji postmoderní člověk uvědomuje. Velmi často je jediná vrstva vnímána jako reprezentant celku či celek sám. Tomuto zjednodušenému pohledu se chce Jůzová vyhnout. Od začátku víme, že nabízený produkt je autentický pouze sekundárně. Napadá mě, že právě sekundární autenticita je typická pro současný svět, jen neumím tuto sekundární autenticitu definovat. A možná, že právě ve světě bez definic se nalézá umění, a tedy i dílo Ireny Jůzové prezentované na Benátském bienále.

Milan Knížák

Projekt Kolekce Série vznikl ve spolupráci Ireny Jůzové s technologem konstruktérem C.A.D. Tomášem Heřmánkem, Model Obaly, a.s. Nymburk.

materiál: transparentní lukopren, c-vlna, sklo, plexisklo, vyšivané hedvábí, neon, zářivky, nerez, fólie, sádrokarton

KOLEKCE SÉRIE (2007)

1

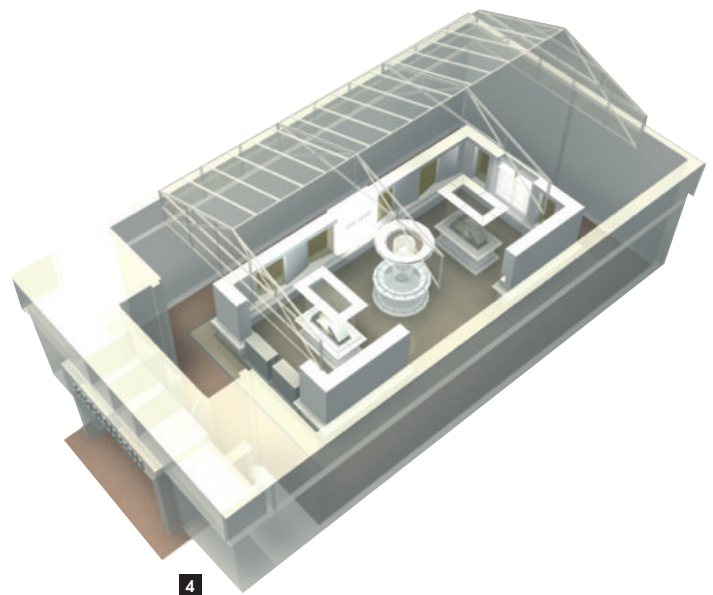
Biennale di Venezia
...Biennale Art...
The 52nd International
Art Exhibition

2

3

4

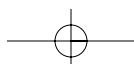
5

6

7

KOLEKCE SÉRIE (2007)

8

9

10

11

12

1 vstup do česko-slovenského pavilonu 2 detail na zavěšenou kůži autorky v centrální vitríně 3 detail kůže z transparentního lukoprenu složené v krabici s logem 4 vizualizace Kolekce Série do česko-slovenského pavilonu 5 objekt s odlitkem ruky autorky 6 výloha s krabicemi a odlitky nohou 7 detail rohu stavby s výlohou pro objekty s odlitky rukou autorky 8 detail kůže autorky v centrální vitríně 9 složená kůže autorky v krabici 10 interiér instalace s návštěvníky expozice 11 roh stavby se štuky z c-vlny a detailem terasové podlahy 12 centrální vitrína s kůží autorky 13 pohled na zadní část stavby s průhledy do vnitřku instalace 14 pohled do interiéru stavby s monumentálními vitrínami

13

14

OZVĚNY BENÁTSKÉHO BIENÁLE (2007–2008)

samostatná výstava

respirium mezaninu 5. patra Veletržního paláce
Národní galerie v Praze

12. prosinec 2007 – 2. březen 2008

kurátor: Lucie Šíková

Po ukončení 52. bienále v Benátkách na přelomu roku 2007 a 2008 Národní galerie v Praze uspořádala Ireně Jůzové výstavu Ozvěny benátského bienále. Výstava nebyla čistou reprízou projektu zrealizovaného v úzké vazbě na architekturu česko-slovenského pavilonu, ale představila částečnou transpozici projektu *Kolekce Série* do jiné funkcionalistické architektury a dala nahlédnout jak taková *Kolekce Série* vzniká v čase. (tz)

SVLÉKÁNÍ Z KŮŽE

Had se svléká z kůže, aby mohl růst. Odtud se odvíjí symbolický potenciál hadího svlékání z kůže jako aktu obnovy.

Před svlékáním se stará kůže odděluje od nové, pružnější a větší, nachystané pod starou kůží. Stará kůže odumírá, a gekon ji svléká v cárech s velkou obratností a ihned cáry vlastní kůže požírá. Pokud nastanou problémy se svlékáním staré kůže, vždy to znamená, že je něco v nepořádku.

V lidských dějinách tento symbol nacházíme opakovaně. Je přítomný v rituálech znovuzrození, a skrze ně jej potkáváme v umění. Jako apoštola Bartoloměje, respektive jako jeho staženou kůži ve vlastní ruce představuje sebe Michelangelo v Sixtinské kapli, a od něj se v čase táhne řada umělců, kteří ikonografický motiv stažené kůže použili a použijí, spojující jeho obecně symbolický obsah s osobním rituálem.

Druhé zrození nelze provést bez poznání a obratu duše k sobě samé – s každou genezí (zrodem) koresponduje exegeze (výklad). Instalaci *Kolekce Série* lze vykládat právě jako rituální most, spojující osobní a kolektivní prožívání.

Kolekce – kompletní odlitek povrchu konkrétního lidského a i přes mrtvolnou morbiditu stále velmi krásného ženského těla uchovaný v dokonalé schránce relikvíáře podtrhává osobní stránku příběhu. *Série* – velkovýrobou nelimitovaný počet takových odlitků naskládaných v krabicích ruší v tom samém okamžiku zážitek jedinečnosti a spolu s neodbytně se vynořující představou běžícího pásu tovární haly odkazuje na společný obsah příběhu. Ačkoli je tu hlavním vyjadřovacím prostředkem ženské tělo, nevyplývá z této skutečnosti výraznější genderové zaměření. Jádrem věci sice je vlastní tělo umělkyně, ze kterého byla sejmuta forma pro výrobu odlitku, paradoxně ale byl odlit a následovně je vystaven pouze povrch a ono jádro chybí. V obřadném sarkofágu se tak ocitá to, co bylo odloženo, povrch i hranice, které v tomto okamžiku již neplatí. Tělo, které bylo uvnitř, dostalo novou možnost.

Výsvození ze zajetí světa hmoty se však v instalaci ocitá ve vypjatém protikladu právě s materiemi, které jsou s chladnou dokonalostí užity k naskicování přepychu luxusního obchodu, jehož okázalost spočívá v dokonalé jednoduchosti a strohosti forem a linií. V centrální válcové vitríně se místo lahvičky drahocenného parfému ocitá odlitek alabastrově mléčné průsvitné kůže umělkyně, postranní výlohy ve stěnách instalace obsahují ještě jednu odlité svlečené ruce a nohy.

Svlečená pokožka je mléčně průhledná, suchá a lehounce měkce šustí. Pigmenty, díky nimž je zvíře barevné, jsou uloženy v hlubších vrstvách kůže. A naleznete na ní kresbu všech šupinek, hrbolek a výrůstků, jemné blanky, které kryly oči, a dokonce čtyři kompletní rukavičky.

Mrtvolnost, prázdnota, nepřítomnost fyzického těla a duše v něm přebývajícím kontrují dojmu materiálního bohatství a z opačného úhlu

se zde zároveň vytváří dojem jakéhosi mauzolea. Morbidita spolu s chladnou dokonalostí navíc vyvolávají představu alchymistova homunkula z uměleckomory rudolfinského dvora. Podle C.G. Junga lze alchymii chápat jako projekční techniku nevědomých lidských procesů. Přirozenost lidské duše směřuje k celistvosti a alchymie nese všechny znaky individuace. Práce, která se odehrává v alchymistově tyglíku, je vizí, imaginací a vytváří obrazy mezi spánkem a bděním. Jejím důsledkem je proměna adepta integrací nevědomých archetypů, vystupujících (zde) jako zmiňované (zde) symboly, s vědomým já.

Svlékání z kůže může být narušeno nedostatkem některých látek v těle, stresem či zamořením parazity. Někdy zvíře odmítá pozřít starou pokožku, je-li příliš špinavá či kontaminována různými látkami, či prostě z nepozornosti, momentálního rozrušení, zájmu o jinou potravu apod. Takový cár pak jednoduše po ukončení svlékání vyjmete z terária a vyhodíte.

Na vývoji uměleckých prací Ireny Jůzové je stále zřejmější, jak soustředěně jako alchymista pracuje na zhmotnění formulace svých vizí a otázek, které vycházejí z hloubky její vlastní duše. Jakmile se však tyto intimní, křehké a zranitelné obsahy dostanou ven mimo duši, již tu lze rozumět jako ochraňujícímu prostoru kdesi uvnitř, nabývají na první pohled i dotyk odtažitých forem. Druhý pohled pak tyto formy přitahují právě svým chladem, v případě odlitku kůže víc či méně pocíťovanou morbiditou a perfekcionismem v podstatě lehce odmocněné zvrácenosti. Výpověď o samotné umělkyni, kterou všechny Ireniny „věci“ bezesporu nesou, tak jak vědomě i ona sama, překvapena – nepřekvapena, nacházíme mnohdy až z časového odstupu.

Z pomyslného prostoru vlastní duše vyšla dvojrozměrnými pracemi, našla se v trojrozměrných, svlékla se z kůže, „aby mohla růst“. Na řadě je, s odstupem, čtvrtý prostor Ireny Jůzové.

Lucie Šíková

V textu je citováno ze stránek TOKEEWEB, Svlékání kůže gekonů Taurentola mauretanaica.

1 detail odlévací formy hlavy těla

OZVĚNY BENÁTSKÉHO BIENÁLE (2007)

1

4

2

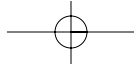
1 pohled do instalace s lukoprenovou kůží uloženou v odlévací formě 2 detail odlévací formy těla 3 instalace s odlitkem nohou autorky 4 krabice s logem v obdélníkové vitríně 5 instalace v mezaninu Veletržního paláce 6 centrální vitrína s kůží autorky 7 instalace s centrální vitrínou s kůží autorky v pozadí a papírovými segmenty s odlitky kůže v popředí 8 pohled do instalace s centrální vitrínou s kůží autorky a průhledem do Velké dvorany Veletržního paláce 9 detail na zavěšenou kůži autorky v centrální vitríně s průhledem ve stropě 10 detail centrální vitríny s kůží autorky

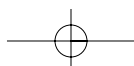
3

5

OZVĚNY BENÁTSKÉHO BIENÁLE (2007)

S.Y.T. (2009)

současný projekt

Časové rezervoáry, které často označujeme jako genius loci a ze kterých můžeme čerpat je téma, které Irena Jůzová nazývá S.Y.T. (Spend Your Time), ve volném překladu *Užij svůj čas*. Ke vzniku tématu ji přivedly úvahy nad tušenými časovými vrstvami a vlastnostmi prostoru a zkušenostmi a pamětí určitého místa, které se neztrácejí stejně jako vzpomínky lidí žijících na tomto místě v kterékoliv době. (tz)

NEKONEČNÝ EXPERIMENT

Irena Jůzová od počátku experimentuje s různými materiály a výrazovými prostředky. Spojuje tradiční postupy s novými objevy, neodmítá odkaz minulých generací a snaží se na něj přirozeně navázat. Její vývoj má jasnou logiku, ale není nijak přímočarý. Má určitá odbočení, která souvisejí s autorčinným širokým vzděláním a obohacují její projev. Vychází také z pamětí míst, s nimiž jsou nerozlučně spojené určité události. Umělkyně sahá při vyjádření svých představ na jedné straně ke klasické kresbě a na druhé straně k náročným řešením a nejnovějším technickým postupům, přinášejícím překvapivé výrazové možnosti. Často pracuje s nejprogresivnějšími technologiemi, které jí dovolují vnímat svět kolem nás nezvyklým způsobem. Tak dokáže postihnout návaznost mezi různými časovými úseky a rozdílnými druhy prostředí.

Irena Jůzová vychází z principů, z nichž se přirozeně odvíjejí přesně zvolené metody. Zabývá se možnostmi prostoru a jeho proměnami v čase. Vybírá si motivy, které jsou příznačné pro určitá místa. Fotografuje si je, aby si vytvořila „zásobárnu“ pro své projekty. 3D fotoaparát jí například umožňuje jemné posuny, které jí dovolují vytvořit na ploše prostorovou iluzi. Některé z pohledů upravuje na počítači, aby je mohla použít jako východisko pro další práci. Kresby jsou důležitou součástí její tvorby. Stávají se totiž nejen dokladem vývoje jejích myšlenek a nápadů, ale v některých případech i definitivním řešením.

Jůzová se inspiruje také médií, například fotografiemi z novin, které ožívují její pohled na současnou skutečnost. Dovolují jí ztvárnit události ve zkratce, vystihnout je co nejpřímějším způsobem. Vzniká tak imaginární koláž z každodenních situací, které s námi souvisejí, ať už k nim dochází kdekoli na světě. Zabývá se vztahy mezi minulostí a současností, mezi přelomovými okamžiky života, ve kterých se může na základě určitých rozhodnutí zcela měnit jeho směr. Zpracovává i osobní vzpomínky na místa, která pro ni měla význam a na kterých trávila určitý čas. Tak například řazením fotografií tabulek se jmény ulic vznikl až deníkový příběh, do kterého se soustřeďují kratší či delší období jejího života.

Její projekty jsou mnohdy technicky velmi náročné, spojují se v nich různé, někdy zdánlivě neslučitelné postupy. Umělkyně často sahá k monumentálním řešením, zvlášť když chce vyjádřit své představy o naplnění našeho času. Někdy využívá části komplikovaných zařízení z nejrůznějších materiálů, které však přenáší do nových souvislostí. Jde mnohdy o stroje, které mají svou paměť a historii, které samy působí jako živé organismy. Tím dochází ke zvláštnímu napětí mezi různými prostředními, mezi původním praktickým účelem a současným uměleckým užitím. Instalace jsou v některých případech ovládané značně složitými mechanismy. Jůzová v nich připravuje prostředí, kterým diváci procházejí a které v nich navozuje určité pocity. Některé projekty je přímo vyzývají, aby vstoupili do děje, aby se tak stali přirozenou součástí autorčinných záměrů.

Do jejího projevu se promítá také hledání životního stylu, který je spojený se zařízením interiérů a s představami jejich uživatelů. Irena

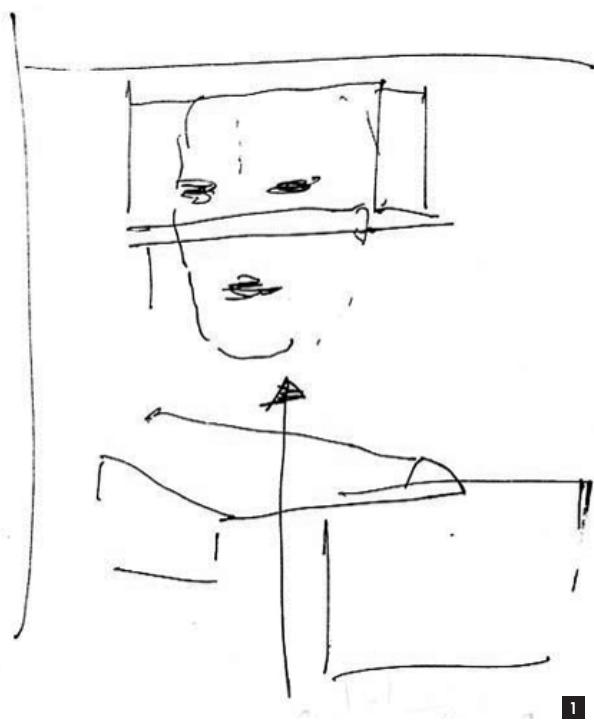
Jůzová vychází z poznatků přírodních věd (biologie, fyziky, ...), ale interpretuje je uměleckými prostředky, které dovolují daleko větší svobodu a jejich užití se řídí odlišnými zákonitostmi. Zabývá se i vztahem mezi soukromou a veřejnou sférou, jejichž rozhraní je často velmi křehké. Zajímají ji rozpory mezi skutečností a jejími výklady, které se mohou značně lišit. Při prezentaci různých situací může docházet k úmyslné či neúmyslné desinterpretaci, která souvisí s osobní zkušeností a tím i odlišnými úhly pohledu. Tak lze zkreslit nebo dokonce významně narušit komunikaci, která je přirozeně ovlivněná tím, jak různé situace a události vysvětlujeme.

Irena Jůzová pracuje se vztahem mezi běžným veřejným a galerijním prostorem. Do svých instalací přenáší například zvuky zachycené v prostředí, v němž se každodenně pohybujeme. V některých projektech zase využívá intenzivní světelné zařízení, které spolu se zvukovými záznamy vyvolává u každého odlišné pocity, působí na lidskou psychiku reagující na pohyb v daném prostoru. Někdy sahá také k součinnosti s dalšími umělci, vytváří společné projekty, ve kterých je podstatné, jakým způsobem se každá z vyhraněných osobností zapojuje. Tak se mohou přirozeně doplňovat značně rozdílné projevy, které nakonec vytvářejí působivý celek plný napětí.

Zabývá se vztahem k prostředí, ve kterém žijeme, naším vlivem na svět kolem nás a naopak jeho působením na vývoj společnosti. Přirozeně uplatňuje svou osobitou filozofii, nepodléhá a nepřízpůsobuje se žádným módním směrům, dokáže volit vhodné prostředky k vyjádření svých představ. Její tvorba je odrazem neustálého přemýšlení o vztazích mezi lidmi, o smyslu všeho, co děláme. Každý příběh či děj má své východisko, navazuje na předchozí události. Všechno má svůj důvod, i když třeba na první pohled nepochopitelný. Nic nevzniká bez příčiny, každý proces se odehrává v určitém prostoru, každá situace nastane právě tehdy, když dozraje její čas.

Tvorba Ireny Jůzové má rozmanité polohy, rozbíhá se různými směry, ale vždycky má jasnou koncepci, do níž se promítá přirozený vztah mezi minulostí, současností a budoucností.

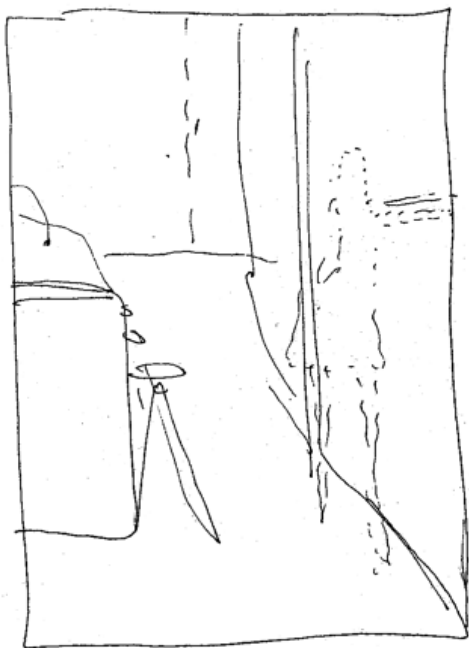
Jiří Machalický

1 Hlava, kresba, tuš, papír

S.Y.T. (2009)

SPEND YOUR NAME

2

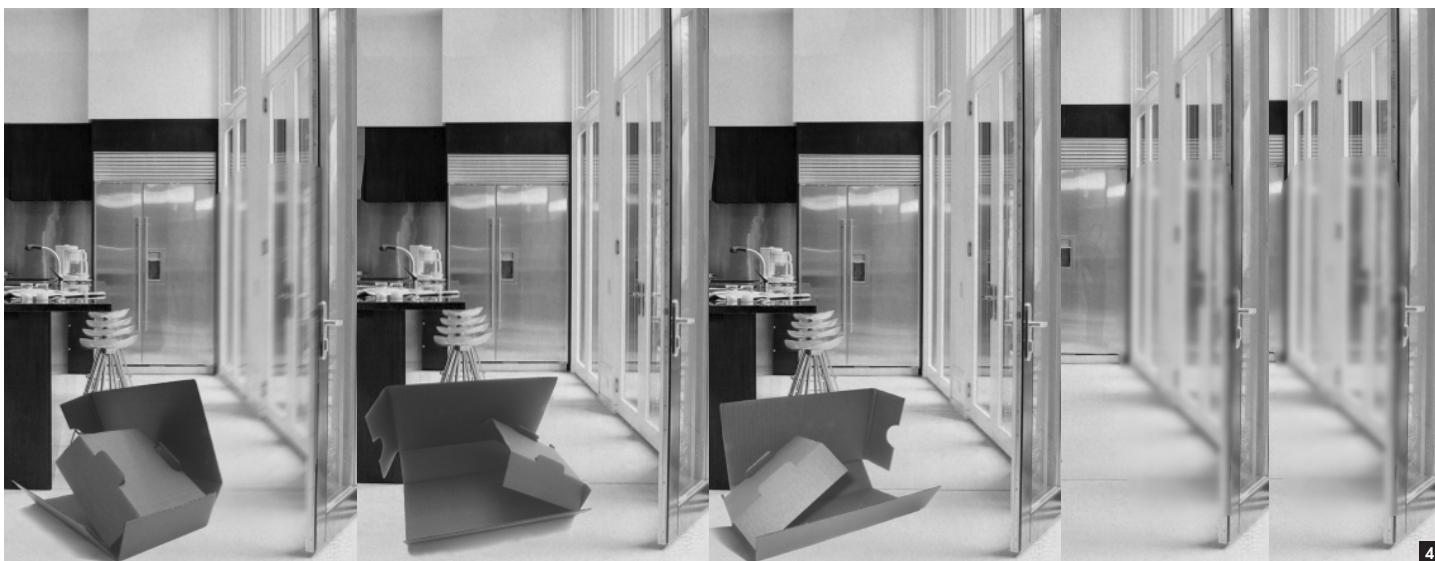

1

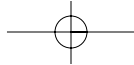
1 S.Y.T. dům, animace 2 S.Y.T. kresba, tuš na papíře 3 S.Y.T. červený pokoj, projekce 4 S.Y.T. lednice, vizualizace animace

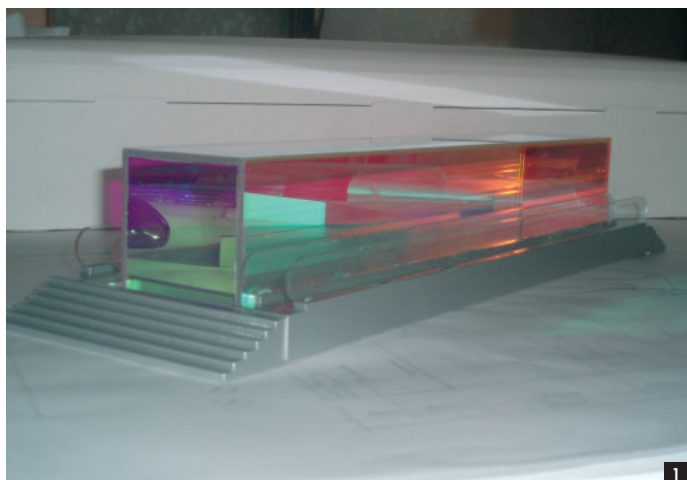
3

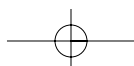
4

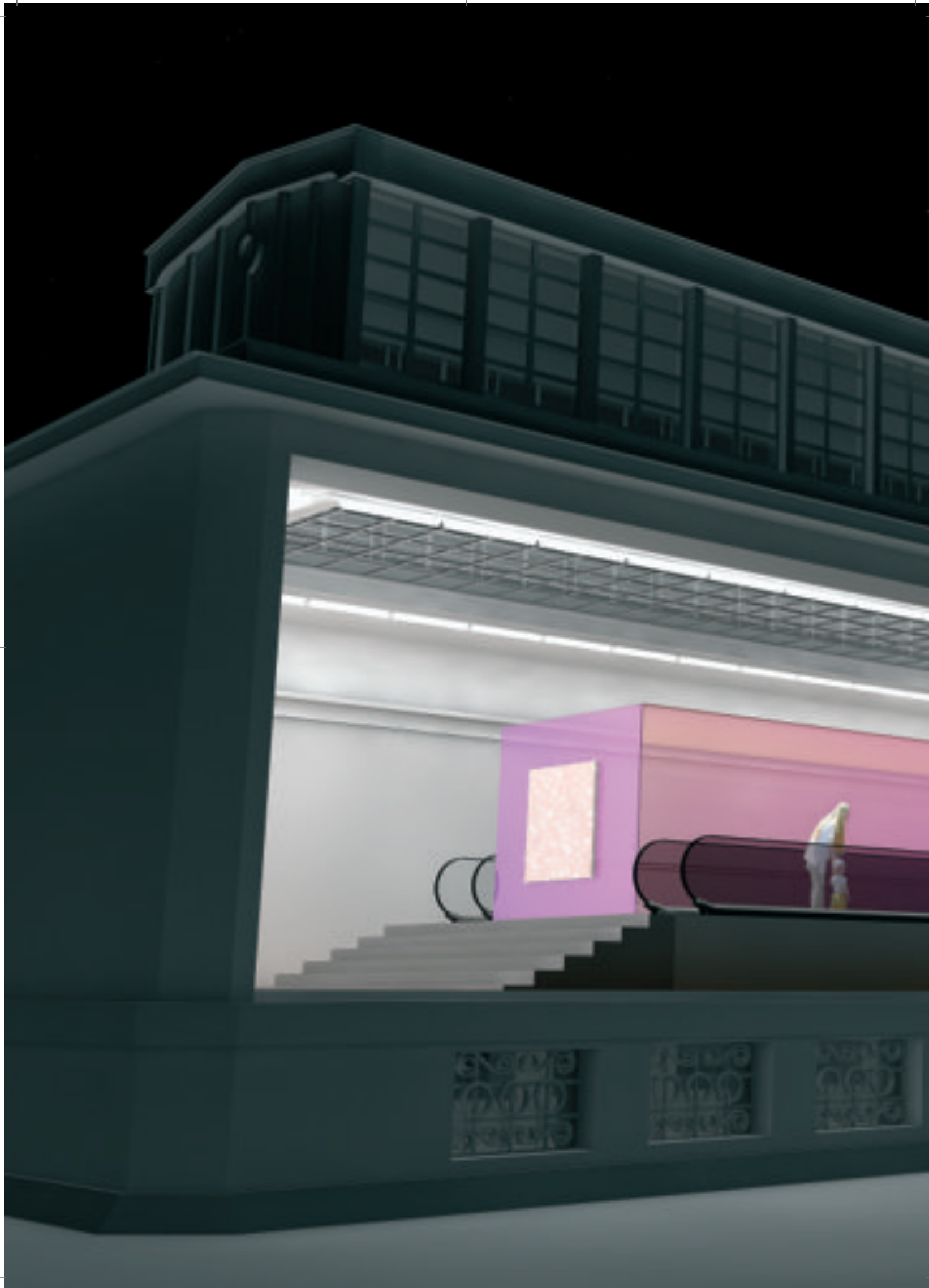

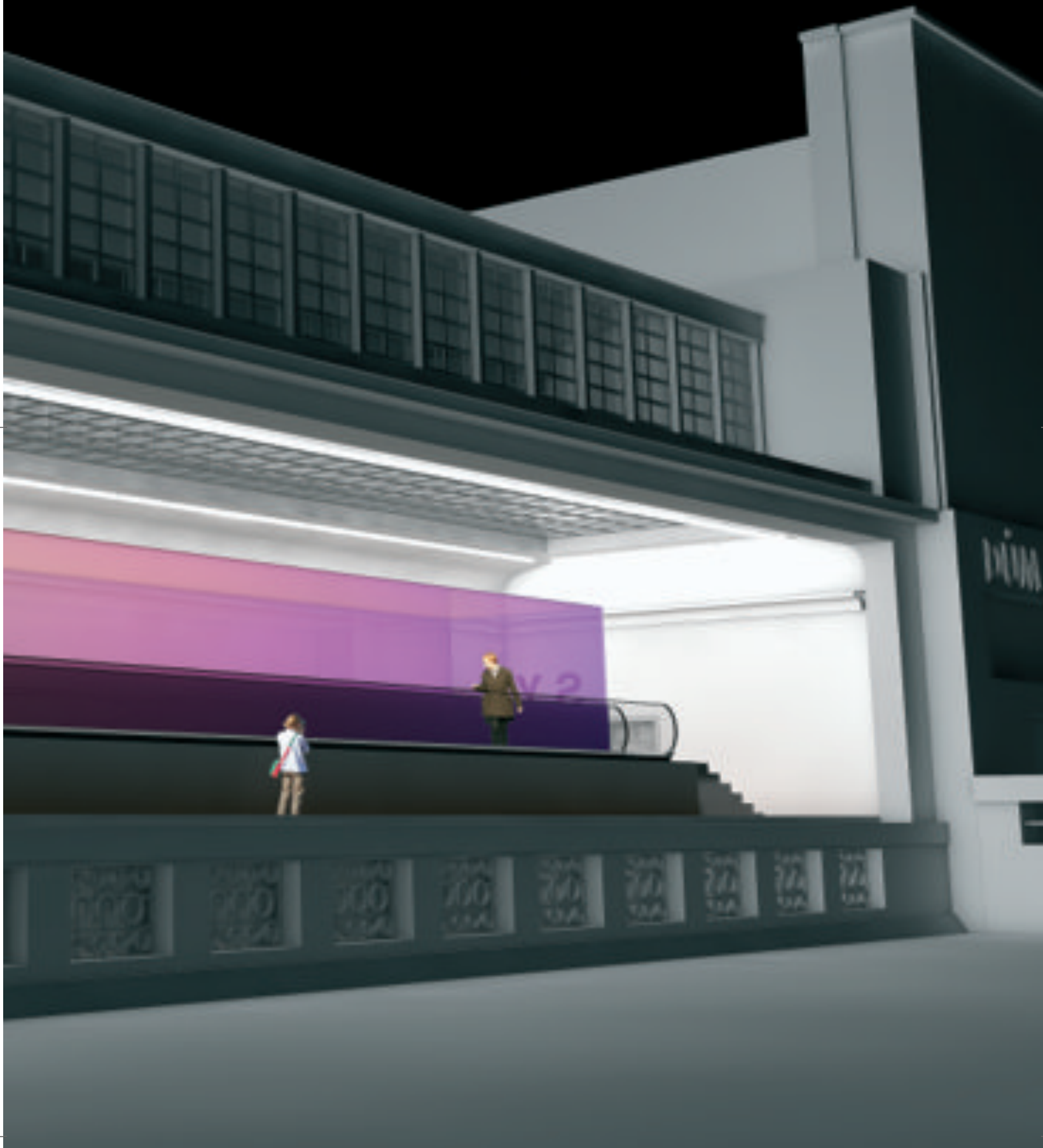
S.Y.T. (2009)

1-2 S.Y.T. kresba 3-4 S.Y.T. vizualizace realizace

NANO – KOLEM NÁS V NÁS – MILNÍKY (2009)

Výstavy:

DOXnano

– *výstava* (2009), 5. 6. 2009 – 31. 8. 2009, DOX, Centrum současného umění v Praze, kurátor: Uskupení Tesla o.s.

Kolem nás v nás

– *samostatná výstava* (2009), 2. 10. 2009 – 15. 11. 2009, Městská galerie Hradec nad Moravicí, kurátor: autorská výstava

NanoObjekt

– *samostatná výstava* (2010), 28. 5. 2010 – 15. 2. 2011, Fakulta chemicko-technologická, Univerzity Pardubice (Kuba & Pilař Architekti) oceněné GPA 2009, kurátor: Uskupení Tesla o.s.

Irena Jůzová uplatnila svůj zájem o nehmataelné materiály, jako výrazové prostředky účasti v mezioborovém projektu NanoSKOP, propojujícího umění, vědu a technologie. V první polovině roku 2009 se seznámila s technologií vzniku nanovlákn v laboratořích Katedry netkaných textilií Technické univerzity v Liberci a vytvořila remake objektu s buňkami *Kolem nás* (1991). V přibližném rozměru objekt z nanovláken zavěšený na stěnu nazvaný *Kolem nás v nás* (2009) z písma z nanovlákn. (tz)

Kolem nás v nás (2009)

objekt na stěnu

materiál: nanovlákn, plexisklo, nerez

Dílo Kolem nás v nás (2009) vzniklo za laskavé podpory Uskupení Tesla, o.s.

Milníky (2009)

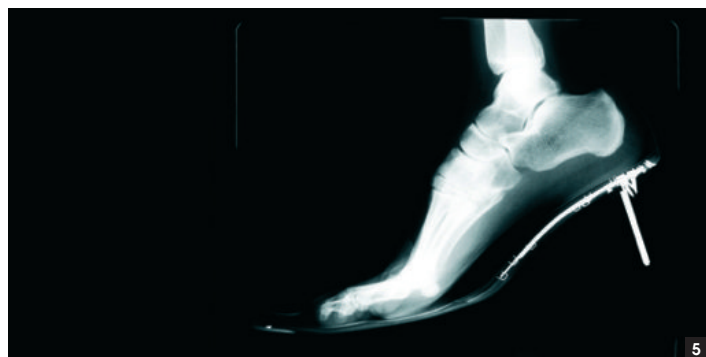
prostorová instalace, objekty

materiál: rentgeny autorčina těla, zářivka, sklo, MDF

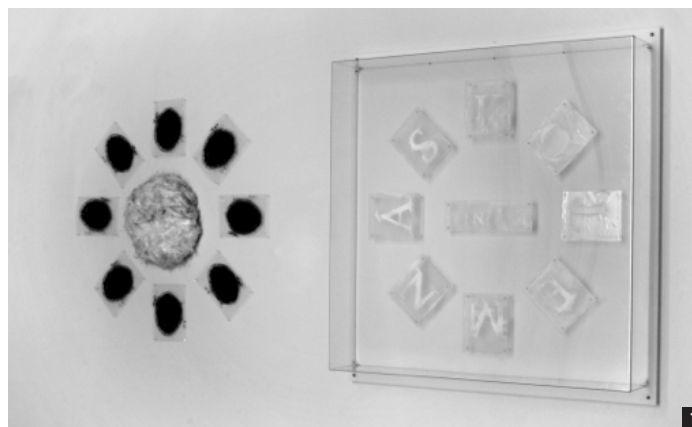
Slavnou Feynmanovu sentenci *Tam dole je spousta místa* rozšiřuje Irena Jůzová objektovým dodatkem *Kolem nás v nás*. Všude nás obklopují nanočástice, procházejí námi, aniž je vidíme a cítíme. Co ještě je v nás a okolo nás? Život sám a naše úvahy, naděje a obavy o jeho zdokonalování a vývoji. Je nano biologická, technologická, filozofická nebo vlastně jaká otázka? Je nano problém měřítka? Je nano opravdu všude jako trpaslíci?

Nano je něco, co nikdy na vlastní oči v reálném světě nevidíme, protože se vymyká vlnové délce viditelného světla. Uvidíme ovšem, jak obrovské jsou možnosti jeho použití. Technologií elektrostatického zvláknování byl v liberecké laboratoři vytvořen nezničitelný objekt z nanovláken. V plexiboxu spočívají věčná písmena, téměř věčný remake realizace, která už tu jednou byla. Recyklace je uklidňující a zároveň znepokojivá. Původní objekt ze skelné vaty a nynější nanovláknitý vypadají téměř identicky. Jakoby budoucnost a minulost na první pohled splývaly. Jen médium je zcela jiné. Dobře, ale co z toho pro nás a kolem nás vyplývá?

Martina Vítková (2010)

5

1

2

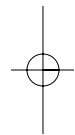
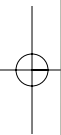
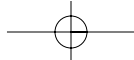

3

4

1 objekty *Kolem nás* (1991) a *Kolem nás a v nás* (2009), foto Gabriel Urbánek 2 detail objektu *Kolem nás a v nás* z nanovlákn, foto Gabriel Urbánek 3 pohled do instalace *Milníky* v Městské galerii v Hradci nad Moravicí 4 detail objektu z nanovlákn 5 detail objektu instalace *Milníky*

RENTGEN – HLAVOLAM – NAJDI SEDM PODOBNOSTÍ (2009)

samostatná výstava

26. říjen 2009 – 1. prosinec 2009

Galerie XXL, Louny

kurátor: autorská výstava

Pro instalaci výstavy **RentGen** Irena Jůzová vytvořila tři nová díla. Trojrozměrný variabilní objekt nazvaný **Hlavolam** představuje nekonečnou strukturu složenou z obdélníkových překližkových desek a silného lepeného dvojbarevného strukturovaného plexiskla, ve kterém Irena Jůzová pracuje s principem náhody a rozvíjí hru založenou na úvaze o vzniku nekonečného množství kombinací. Pracuje s představou o vzájemné nahraditelnosti prvků, kdy na místo jednoho prvku nastupuje druhý a rozehrává jinou, ale přesto stejně cennou nekonečnou partii. Dílo vyzývá k přijetí otevřenosti a nikdy nekončící změny, která je podstatou živého a nekonečného dění.

Výrazný cyklus plotrových kreseb **Sedm možností volby** v kontrastní červenočerné barevnosti. Každý kus je originál, který v zásadě vychází z jedné kresby, která je převedena plotrem na fólii. Při aplikaci jednotlivých fólií dochází ke změnám od původního kresebného podkladu a vzniká odlišnost každého listu, jenž může existovat v nekonečné řadě, nebo jako obraz sám o sobě.

Trojrozměrný objekt **Rentgen** odkazující ke známému lékařskému přístroji, umožňujícímu vidět věci pouhým okem neviditelné. **Rentgen** Ireny Jůzové je tvořen pohyblivým ramenem a červenou polopropustnou čtvercovou deskou z akrylátu. Objekt je statický, ale je možné s ním mechanicky hýbat a natáčet jej do žádaného směru v místnosti. Čtvercová deska slouží jako zářič, jehož nejasná polarita vyvolává otázky, na něž autorka záměrně nenabízí žádnou uklidňující odpověď. (tz)

Hlavolam (2009)

objekt na stěnu

materiál: překližka, plexisklo

Rentgen (2009)

objekt na stěnu

materiál: akrylát, kov

Sedm možností volby (2009)

limitovaná série kreseb 1/7

materiál: fólie, papír

1

2

1 Rentgen, objekt na stěnu 2 tři kresby vyřezané na plotru – detail instalace 3 pohled do instalace v Galerii XXL v Lounech, napravo Hlavolam, vzadu Sedm možností volby 4 kresba, tuš, papír

3

4

ŹLUTY POKOJ (2010)

samostatn výstava

15. ledna 2010–14. února 2010

Městský palac Templ, Mladá Boleslav

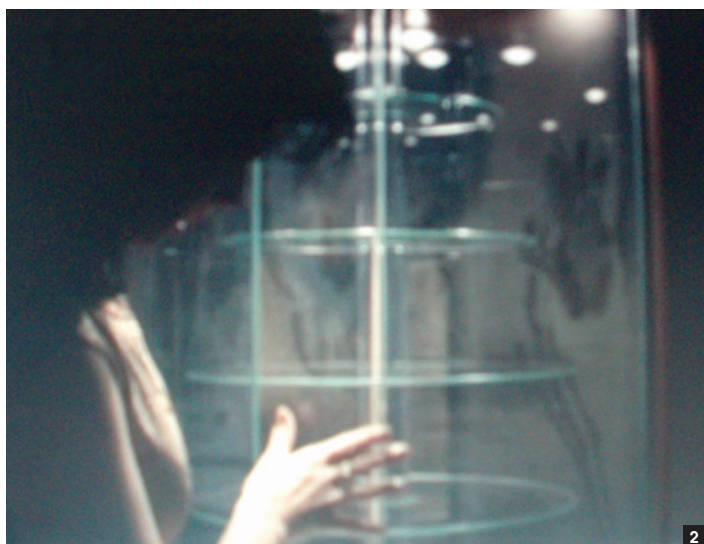
kurátor: autorská výstava

Instalace vytvořená pro tři prostory Městského palace Templ v rámci samostatne výstavy nazvané Źluty pokoj. Mechanický prosklený objekt **Źluty pokoj** v Źivotni velikosti prirozene navazuje na instalaci odlité *kuŹe* autorky adjustované ve válcové vitríně, jeŹ byla součástí projektu *Kolekce Série* (2007). Divák je tentokrát konfrontován s autorčinými doteky v prachu usazeném na skle a velmi pomalu se otaejicimi skleněnými kruhovými patry na nerezové tyči uvnitř samotného objektu. (tz)

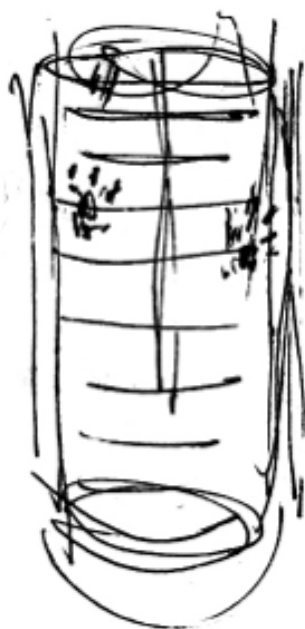
Źluty pokoj

světelný objekt

materiál: sklo, nerez, mechanika, prach

1 navstevnici ve výstavě 2 záběr z videa upoutávky k výstavě Źluty pokoj 3 kresba vitríny 4 Irena Jůzová

JSTE NÁM DRAŽŠÍ NEŽ DRAHOKAMY, MÁME VÁS RÁDI NAD ZLATO (2010)

mezinárodní symposium a výstava

17. ročník Mikulov Art Symposium „dílna“, Zámek Mikulov

17. červenec – 14. srpen 2010

Esprit Vakuum, Zámek Mikulov

15. srpen 2010 – 31. říjen 2010

kurátor: Milena Dopitová

Irena Jůzová využila neopakovatelného setkání sedmi současných vizuálních umělců, účastníků symposia (Mileny Dopitové, Ireny Jůzové, Františka Kowolowského, Petra Lysáčka, Petra Písaříka, Terezy Velkové, Michaely Vrbkové) a požádala je o spolupráci při vzniku díla. Na první pohled nejednoznačnými tělesnými otisky, které si každý zvolil sám se prchavě stává stálým, odejmutím vlhkosti a ztvrdnutím kapalných ingrediencí se dotek mění v relikvii. Desky jsou označeny gravírovaným plexisklem, ve kterém je zaznamenáno jméno umělce, přesný čas a datum dne vzniku otisku, signaturou a logem symposia. Součástí instalace je černobílá fotodokumentace vzniku jednotlivých otisků. Prostorové instalaci sekunduje černý nenápadný objekt na stěnu s plastickým nápisem Uživ svůj čas. (tz)

Jste nám dražší než drahokamy, máme Vás rádi nad zlato (2010)

prostorová instalace

materiál: brusný prach, Rimano plus, gravírované plexisko, MDF

Dílo je v majetku Sbírky současného umění města Mikulova

Uživ svůj čas (2010)

objekt na stěnu

materiál: Styrodur, barva

Dílo je v majetku Sbírky současného umění města Mikulova

1 detail gravitování v plexiskle – logo symposia Mikulov Art Symposium „dílna“

OTISK, ODLITEK, CENA A ČAS V DÍLE IRENY JÚZOVÉ

Jedna z posledních prací Ireny Jůzové je mi obzvlášť blízká. Je to práce zabývající se tématem pomíjivosti a dobové relativity hodnot a hodnotového systému a jeho ocenění.

Když jsem totiž poprvé spatřila instalaci s názvem „Jste nám dražší než drahokamy, máme vás rádi nad zlato“ nemohla mě nenapadnout souvislost s hollywoodským chodníkem slávy, kde mediálně hýčkané hvězdy zanechávají své otisky, aby se jejich sláva prodloužila alespoň o trvanlivost betonu, ne-li k nesmrtelnosti. Platilo-li v 60. letech minulého století warholovské „Uživ svých 15 minut slávy“, na začátku 21. století je snad i čtvrt hodinka málo. Otisk do betonu je přeci jen spolehlivější!

Instalaci Irena Jůzové „Jste nám dražší než drahokamy, máme vás rádi nad zlato“ tvoří desky s povrchem ze stříbrného brusného prachu, do něhož otiskli části těla umělci, s nimiž se autorka sešla na letošním uměleckém pobytu na mikulovském zámku.

Poskytla jim tím prostor pro otisk, tedy pro zastavení v čase v době, kdy je výtvarné umění vytlačeno na okraj zájmu většinové společnosti palcovými titulky titulních novinových stránek. Společnost jakoby přestala výtvarné umění potřebovat. Je to chyba společnosti? Myslím, že to nemá cenu hodnotit. Jisté však je, že řemeslník se na vkus svého okolí ohlížet musí. Od umělce se očekává, že tak činit nebude. Že svým vnímáním a uměním dá zprávu svému okolí o tom, co ostatní nemohou, nestačí nebo nechtějí vidět. Dostat se na výsluní mediálního zájmu však znamená stát se zručným řemeslníkem a svá díla šikovně nabídnout.

V době informační exploze však upoutají pozornost pouze věci vymykající se všednosti. Ostatně, i masová média žijí z odchylek od normy. Dočtete se o tom, kdo kradl, zabil, ztratil se, havaroval, znásilnil, popř. zachránil se, dopadl, zázrakem přežil. O tom, že někdo žije klidný život, ve kterém si nepřestává klást otázky, noviny nepíší. Ostatně, není to ani jejich funkce. Od reflexe všedního života je tu právě umění. Jenže to, co dnešním lidem chybí, je právě čas. Čas na knihu, na vnímání uměleckého díla. Doba je klipovitá a rozpadlá na střípky, čas se jakoby zahustil a nepropadne jím víc než záblesk. Novinová stránka místo literatury. Nebo otisk. Otisk, jenž se z nedostatku času snaží vytěžit věčnost.

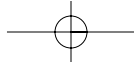
Součástí instalace „Jste nám dražší než drahokamy, máme vás rádi nad zlato“, je i černý nenápadný objekt na stěně s plastickým nápisem Uživ svůj čas. Jako skrytý metronom varuje před pomíjivostí. Vše, co je složené, je pomíjivé. Každý otisk, i ten betonový, se jednou rozdrolí. Stejně tak jako každý odlitek.

To se už dotýkám instalace Kolekce Série (2007), díla, s nímž Irena Jůzová reprezentovala Českou republiku na 52. bienále v Benátkách. Byl to lukoprenový odlitek její vlastní kůže vystavěný v maketě luxusního butiku.

Téma hodnoty a její relativity zde bylo již předznamenáno a jednoznačně určeno: zvýšil by umělec hodnotu svého díla, kdyby svou kůži nabízel v drahém butiku? Zaujal by tím dostatečně? Určuje hodnotu díla zájem veřejnosti, médií, odborníků? Odvívá se cena od hodnoty? Nebo ji definuje čas?

A nebo jinak: obtočí umělec svlečený z kůže ve světě, kde *bon ton* určují značkové butiky? Rozpor hodnoty a ocenění výtvarného díla se posledních několik let dostává do popředí zájmu autorky. Hodnota a cena není totéž ani v ekonomice, ani ve výtvarném umění, natož pak v životě. Cenit si můžeme čokolí, co nemá takřka žádnou hodnotu a nebo ji má jen pro nás. Naopak to, co hodnotu má, může být pro mnohé bezcenné. Přeji Ireně Jůzové, aby se v jejím díle i životě hodnoty a ceny proluly na těch nejvyšších příčkách. Zaslouží si to.

Lucie Jandová

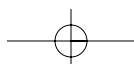
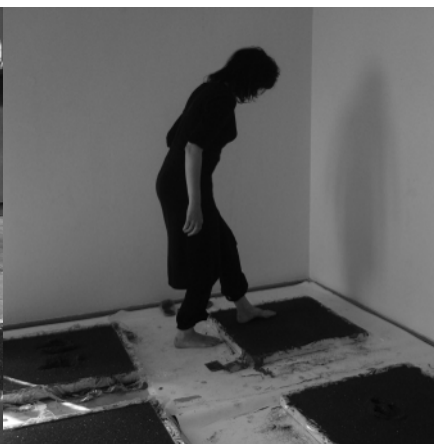

JSTE NÁM DRAŽŠÍ NEŽ DRAHOKAMY, MÁME VÁS RÁDI NAD ZLATO (2010)

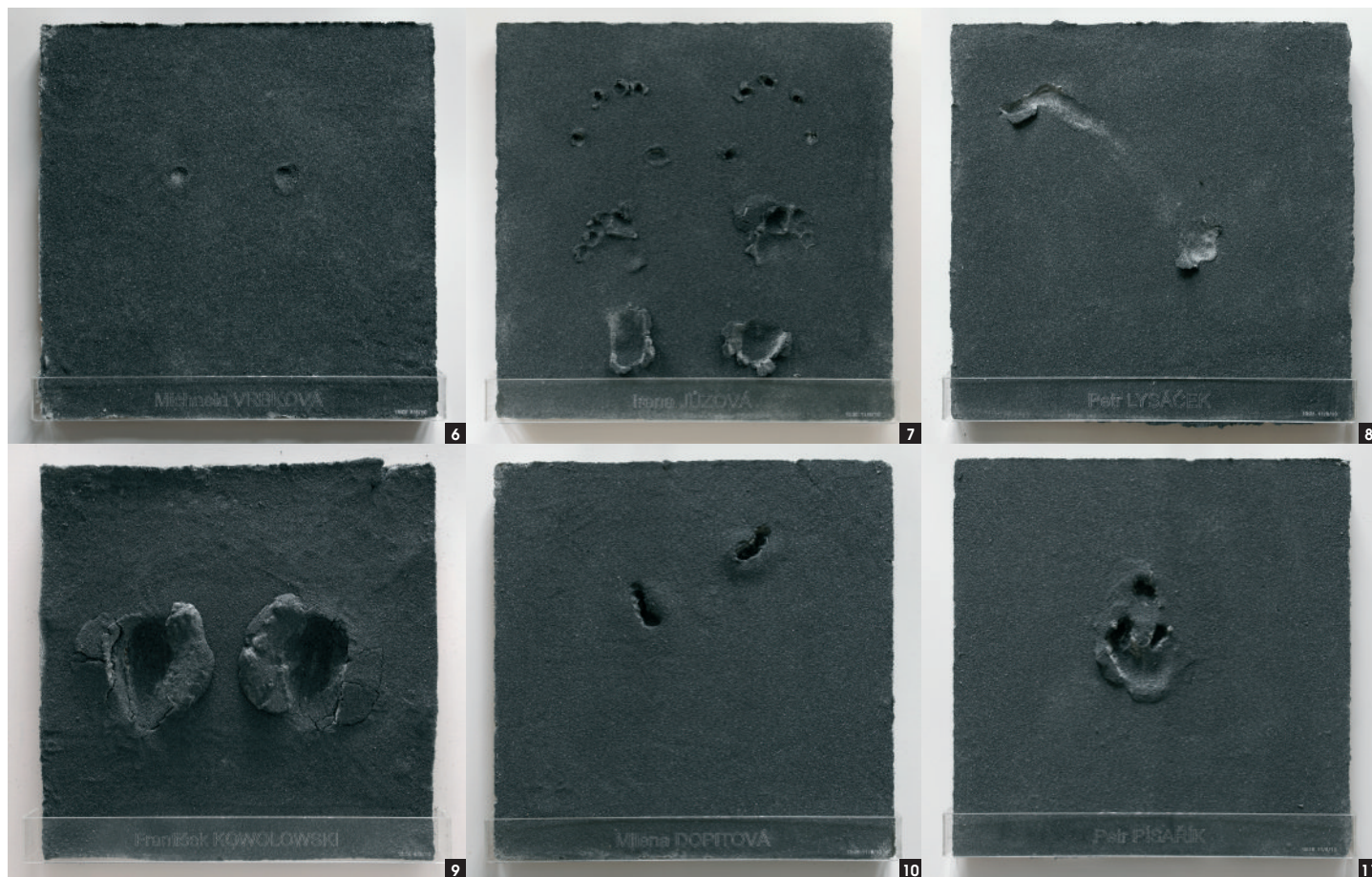

dílno
10 / XVII.
MIKULOV
VÝTVARNÉ SYMPOSIUM

4

JSTE NÁM DRAŽŠÍ NEŽ DRAHOKAMY, MÁME VÁS RÁDI NAD ZLATO (2010)

1 pohled do instalace na mikulovském zámku 2 objekt Užij svůj čas, Styrodur 3 logo symposiač 4 detail objektu s otiskem Terezy Velíkové 5 detail objektu s otiskem Terezy Velíkové 6 detail objektu s otiskem Michaely Vrbkové 7 detail objektu s otiskem Ireny Jůzové 8 detail objektu s otiskem Petra Lysáčka 9 detail objektu s otiskem Františka Kowolowského 10 detail objektu s otiskem Mileny Dopitové 11 detail objektu s otiskem Petra Písaříka

Dole zleva: Petr Lysáček, Irena Jůzová, Tereza Velíková, František Kowolowski, Michaela Vrbková, Milena Dopitová, Petr Písařík. Pozn.: foto č. 5–11 Martin Polák.

MÁME VÁS RÁDI JAKO DRAHOKAMY, JSTE NÁM MILEJŠÍ NAD ZLATO (2010–2011)

samostatná výstava

26. listopad 2010 – 13. únor 2011

kurátor: Martina Vítková

Jste nám dražší než drahokamy, máme Vás rádi nad zlato (2010)

prostorová instalace

materiál: brusný prach, Rimano plus, gravírované plexisklo

Dílo je v majetku Sbírký města Mikulov

Limitovaná edice Kolekce Série (2010)

prostorový objekt

sklo, c-vlna, vyšívané hedvábí, transparentní lukopren, plexisklo

16599 (2010)

instalace

digitální zvuková projekce, styrodur, fotografie, brusný prach, plexisklo, kov

DIAMANTY JSOU VĚČNÉ

Výstava v prostoru hlavních sálů Galerie moderního umění v Hradci Králové propojuje aktuální práci Ireny Jůzové s jejím nejslavnějším a také patrně nejkontroverznějším přijímaným projektem pro benátské bienále z roku 2007. Realizace do česko-slovenského pavilonu byla založena na myšlence luxusního prodejního místa s kolekcemi otisků autorčina těla a na sekundární autenticitě, o níž hovoří ve svém textu Milan Knížák.

Její další práce se odvíjela skrze vlastní tělo skrze jeho rentgeny. Zabývala se milníky, které mohou čtení a oddělovat čas i prostor a prázdnými vitrinovými skříněmi se sotva patrnými otisky v prachu. Skleněné válce navazovaly na hlavní modul z benátského projektu. Pouze neobsahovaly odlišek živé bytosti. Byly prázdné, tak jako byla prázdná i stažená alabastrová kůže. Bez ducha i bez těla. Ale co je to prázdnota ve světě kvarků, gluonů a nanočástic? Pokud byly válce pastí, vězeň nebo kořist vyklouzá.

S otiskem pracuje Irena Jůzová také v instalaci **Jste nám dražší než drahokamy, máme Vás rádi nad zlato (2010)**, která vznikla na letošním mikulovském sympoziu. Výzvala účastníky *dílny*; převážně hvězdy současného českého umění jasné svítivosti – mj. Milenu Dopitovou, Petra Lysáčka, Petra Písaříka, aby po sobě zanechali stopu v předem připravené šedavé tuhouné hmotě. Stříbřitý povrch výsledné pamětní dlaždice odkazuje k hvězdnému prostoru, jímž prý je každá živá bytost unášena. Shakespearovský trochu pohádkový citát je zároveň konfrontován s nihilistickým *prach jsi a v prach se obrátíš*. Právě tato ambivalence mezi slávou a zapomením, mezi zpráchnivěním, funerální vzpomínkou, pomníčkem a věčně živou přítomností vytváří prostor, do kterého autorka umísťuje černý nápis *Užij svůj čas*. Je tu přítomen jako memento mori, připomínka krátkosti a pomíjivosti života, jako nadpis článku v křídovém lifestyleovém magazínu.

Autorka v Hradci Králové bilancuje, ale zároveň provokuje. Bez zábran používá vyprázdňující genderový motiv otisku intimní části těla a nechává ho levitovat ve vitrině jako šperk nebo drahokam v realizaci **Limitovaná edice Kolekce Série (2010)**, jíž se loučí s odléváním vlastního těla, které ji dovedlo do Benátek. Důležitý je i pečlivě promyšlený relikviiář, který tu existuje v podobě pevnosti, symbolu moci a nadvlády, popřípadě také inkubátoru, fontány, pastí nebo vězení. Můžeme tvar objektu chápat jako figuru kopírující prostředí galerie, včetně prolnutí čtvercových a kruhových dekorů, secesních lamp a luxferů na podlaze. Jednotlivé bílé hranoly je možno vidět jako město, jako mrakodrapy, jako soukromý Manhattan, jako pevnostní opevnění i jako schodiště k pokladu, který může být jen návnadou.

V soustředných kruzích si možná autorka vymezuje svůj vlastní prostor, který je nutno respektovat, tak jako Archimédes žádal římského vojáka *Nerušte mi mé kruhy*. Pracuje s arzenálem propagace, cituje ho tak dobře, až máme pocit, že umění, tak jak ho známe z výstav obrazů a soch mizí, je vyprázdňené. Nechává nás významy hledat, nikdy nejsou ani nemají být jednoznačné. Práce Ireny Jůzové stojí na ambivalenci. V ostrém kontrastu k obchodnímu slovníku stojí poetické citace, jež stejně neadresným způso-

bem zdánlivě bez jasné logiky pojmenovávají další práce. Jde o hry, které autorka nabízí ve formě sofistikované hádanky či rovnice o několika neznámých.

Irena Jůzová manipuluje s prostorem galerie. Vždy ji zajímaly energií nabitá místa, studuje to, co jsme si zvykli označovat latinským *genius loci*. A zároveň ji přitahuje energie, která poznačuje, či proměňuje prostor, tak jako třeba záhadné kruhy v obilí. Autorka se ponořila do přemýšlení o vztahu kruhů a čtverců, které patří k základní symbolice světa a mnohokrát se v architektuře galerie opakují. A protože nevidíme často, po čem šlapeme, kudy kráčíme, tyto obrazce přenesla na stěny. Čtverec je symbolem racionality, mužského světa či pozemské matérie a také symbolem ráje, protože ráj byl zahradou. Kruh je božským principem, symbolem ducha, slunce, já, cyklického času nebo nekonečného běhu. Kruh a čtverec se navzájem opisují, vztahují se k sobě. Tak je tomu na Boštíkových obrazech, starých mapách či mandalách a v neposlední řadě také na podlaze galerie, jejíž vzor najednou nepůsobí vůbec náhodně.

Kruhy se v instalacích Ireny Jůzové objevují častěji – projekt pro bienále uvěznil odlišek autorčina těla v průhledném válci uzavřeném nahoře dvojitým kruhem. Ten nezbytně působil jako tušená otevírací se brána do jiné dimenze. Podobný černý soustředný kruh pointuje i instalaci **16599 (2010)**. Tentokrát bez nápisu, zato v podobě sejfů, trezoru s uloženými drahokamy či symbolu kola života, samsáry. Nejde o neměnný osud, který by člověka semlel do podoby poslušné loutky. V díce Ireny Jůzové se setkáváme s prostorem variant, s aktivní účastí člověka na svém vlastním životě, se svobodnou volbou.

Součástí instalace **16599** je také komplikovaný objekt, připomínající oltář, či sokl, poznamenaný opět dotekem autorčina těla. Číslo v názvu sečetly dny od určité chvíle a po osobnosti tvůrce tu zbyl jen gravírovaný podpis na masivní plexisklové desce a perleťově bílý brusný prach, který tak nějak zastupuje diamanty. *To nejčernější, co žena má. Diamanty jsou věčné*. Možná jde ale o vymezený prostor kruhu bezpečí. *Jeden svět nikdy nestačí*, takže o objektu můžeme uvažovat také jako o místě pro zdánlivou teleportaci.

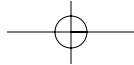
Rytmickým fuknutím se ozývá videosměčka krasohledu. Kaleidoskop připomíná katedrální rozetové okno. Je zároveň starožitný i neskutečně současný. Svítivé barvy kamenů odrážejí jas dne a svého vlastního kamenného srdce. Neustále se mění, tak jako se neustále mění lidský život. Vždy, když dosáhne harmonie, zase se jednotlivé prvky přeskupí. V této instalaci vizualizuje umělkyně cyklický i lineární čas, který se pravidelně uzavírá. Přemýšlí o finalitě času v souvislosti s prožíváním každého okamžiku života, nahlíží do předpokládaných prostorů variant. Zabývá se pravděpodobnou existencí bran do dalších úrovní vnímání, do jiných dimenzí a etap pozemského bytí. Projdeme-li branou vnímání, jak ji popisuje Aldous Huxley, nezůstáváme tím, kdo vyšel ven. Dostáváme šanci stát se *moudřejším, ale méně sebejistým, šťastnějším, ale ne sebeuspokojeným, pokorným v uznání své nevědomosti, ale přesto jsme lépe vybaveni pochopením vztahů, jež jsou mezi slovy a věcmi, pochopením toho, jak se po věky věkův racionální rozum marně snaží o uchopení tajemství bytí*. Za takovouto branou se nám může jevit svět průzračný a každá věc taková, jaká je, neskonala.

Kaleidoskop na stěně převrací dny, týdny a měsíce jako drahokamy. Vytváří symetrii, která je našemu životu dána časem a již užíváním času – prožíváním života v jeho jedinečnosti rušíme. Kruhové motivy procházející královéhradeckým projektem konvenují s kresbami na podlaze galerie a vtahují něco z lesku hvězd, těch pozemských i těch nebeských. Fotografii je sekundárně zastoupena sama autorka, je to reprezentace, autopořet, podpis i vzkaz zároveň.

Vzkaz můžeme rozluštit právě pomocí fotografického portrétu, který je stylizovaný do podoby glamour, tajemství, nejednoznačně erotické nápovědi. Zdá se, že jsme vstoupili do budoáru hvězdy, který jeho obyvatelka (dočasně) opustila. Po jejím charismatu zůstal jen přeludný dotek lesku. Ale vždycky si můžeme přečíst memoáry.

Irena Jůzová tak neustále pokračuje zónami soumraku, zdánlivou nehybností ve svém jasném osobním zájmu, který analyzovala už v devadesátých letech v práci příznačně nazvané **Mezi veřejnou podivnou a soukromím**. Zároveň vstupuje do světa za zrcadlem, kde je stále co objevovat.

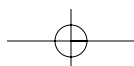
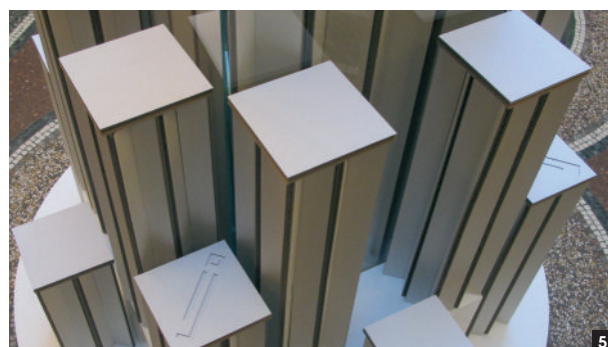
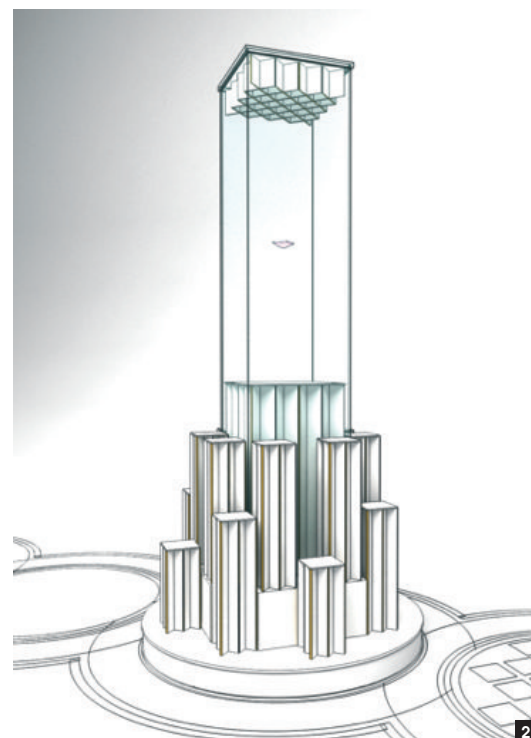
Martina Vítková

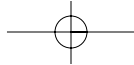

MÁME VS RÁDI JAKO DRAHOKAMY, JSTE NÁM MILEJŠÍ NAD ZLATO (2010–2011)

1 sl vlevo 2 Limitovan edice Kolekce Srie – vizualizace 3 vstupn sl galerie 4 detail luxfer v podlaze vstupnho slu galerie 5 detail segmentů z c-vlny – realizováno v Model Obaly a.s. Nymburk 6–9 sl vpravo – instalace 16599

MÁME VÁS RÁDI JAKO DRAHOKAMY, JSTE NÁM MILEJŠÍ NAD ZLATO (2010-2011)

